

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף וְגו' .
לְמַה הֶעֱלָה עֲצָמוֹתָיו? אֵלָּא
מִשּׁוּם שֶׁהָיָה רֹאשׁ לִדְרֹת לְגִלּוֹת,
וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שֶׁהוּא סִימָנָא
הַגָּאֹלָה הָיָה לוֹ, וְהַשְׁבִּיעַ אֶת
יִשְׂרָאֵל עַל זֶה. זֶהוּ שִׁפְתּוֹב כִּי
הַשְׁבִּיעַ הַשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
וְהָרִי נִתְבָּאָר.

אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה, שִׁישְׁרָאֵל
הָיוּ עוֹסְקִים לְבַקֵּשׁ מָמוֹן מִן
הַמִּצְרִיִּם, וּמֹשֶׁה הָיָה עֹסוֹק
בְּשִׁבּוּעַת יוֹסֵף. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים
שֶׁהָאֲרוֹן הָיָה בְּנִילּוֹס, וְהֶעֱלָה
אוֹתוֹ בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. וְעוֹד אָמַר
מֹשֶׁה: יוֹסֵף, הִגִּיעַ זְמַן גְּאֻלַּת
יִשְׂרָאֵל. וְאָמַר: עֲלֵה שׁוֹר. וְעָלָה.
וַיֵּשׂ שְׂאוֹמְרִים שֶׁהָיָה בֵּין מַלְכֵי
מִצְרַיִם, וּמִשֵּׁם הֶעֱלָה (אוֹתוֹ). וַיֵּשׂ
אוֹמְרִים, כְּדֵי שְׁלֹא יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ
עֲבוּדָה זָרָה שְׁמוֹ אוֹתוֹ בְּנִילּוֹס,
וְשִׁרְח בַּת אֲשֶׁר הָרָאֶתָה לְמֹשֶׁה.
וְה' הִלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. רַבִּי יוֹסִי
פָתַח, (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת
הַשֹּׁחַר מְזֻמּוֹר לְדוֹד. כִּמְהָ חֲבִיבָה
הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אֶהוּב
הוּא לְמַעַלְה וְאֶהוּב הוּא לְמַטָּה,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁב
לְדַבְּרֵיו, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ בַּעֲוֹלָם
הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ לַעֲוֹלָם הַבָּא.
וּבַתּוֹרָה צָרִיף לַעֲסֹק בְּיוֹם
וּבַלַּיְלָה, שִׁפְתּוֹב (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ
בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְכַתּוּב (יִרְמְיָה לג)
אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' .
מִיֵּלֵא בְּיוֹם, אֲבָל לְמַה בְּלַיְלָה?
כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מִצּוֹי אֶל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
שְׁלָם. כִּמוֹ שְׁאִין יוֹם כָּלִי לַיְלָה,
וְאֵינוֹ שְׁלָם אֵלָּא זֶה עִם זֶה, כִּף
צָרִיף בַּתּוֹרָה לְהַמְצִא עִם הָאָדָם
יוֹם וְלַיְלָה, לְהִיּוֹת שְׁלָמוֹת לְאָדָם
יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָרִי נֶאֱמַר שֶׁעָקַר הַלַּיְלָה מִחֲצוֹת
וְאֵילָף, וְאָף עַל גִּבּ שְׁמִחָצִית
הָרֵאשׁוֹנָה בְּכֻלָּל הַלַּיְלָה הַיָּא, אֲבָל

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף וְגו' . (שְׁמוֹת יג) אֲמַאי
סָלִיק גְּרָמוֹי. אֵלָּא, בְּגִין דִּהְוָה רִישָׁא
לְנַחֲתָא לְגִלּוֹתָא. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא דְאִיהוּ סִימָנָא
דְּגֵאֹלָה הָוָה לִיָּה וְאוֹמִי לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל עַל דָּא,
הָדָא הוּא דְכָתִיב כִּי הַשְׁבִּיעַ הַשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְהָא אֲתָמַר.

וְכָאָה חוֹלְקָא דְמֹשֶׁה, דִּישְׁרָאֵל הוּוּ עֲסָקִי
לְמִשְׁאֵל מָמוֹנָא מִמִּצְרָאִי, וּמֹשֶׁה הָוָה
עֲסִיק בְּאוֹמָאָה דִּיוֹסֵף. וְאִית דְּאֲמַרִי אֲרוֹנָא
בְּנִילּוֹס הָוָה, וּבְשִׁמָּא קְדִישָׁא סָלִיק לִיָּה, וְעוֹד
אָמַר מֹשֶׁה, יוֹסֵף, הִגִּיעַ זְמַן פּוֹרְקָנָא דִּישְׁרָאֵל,
וְאָמַר עָלָה שׁוֹר. וְסָלִיק. וְאִית דְּאֲמַרִי, בֵּין
מַלְכֵי מִצְרָאִי הָוָה, וּמִתְמָן סָלִיק (ס"א ל"ה). וְאִית
דְּאֲמַרִי, בְּגִין דְּלֹא יַעֲבִדוּן לִיָּה עֲבוּדָה זָרָה,
שׁוּוּ בְּנִילּוֹס וְסִרַח בַּת אֲשֶׁר חִוִּיאַת לִיָּה לְמֹשֶׁה.
וַיִּי הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם. (שְׁמוֹת יג) רַבִּי יוֹסִי פָתַח,
(תְּהִלִּים כב) לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשֹּׁחַר מְזֻמּוֹר
לְדוֹד. כִּמְהָ חֲבִיבָא אוֹרִייתָא קָמִיָּה דְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיף הוּא, דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִייתָא,
רַחִים הוּא לְעִילָא, רַחִים הוּא לְתַתָּא, קְדִישָׁא
בְּרִיף הוּא אֲצִית לִיָּה לְמַלּוּלוֹי, לֹא שְׂבִיק לִיָּה
בְּהָאִי עֲלָמָא וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה בַּעֲלָמָא דְאַתִּי.
וְאוֹרִייתָא בְּעִי לְמַלְעִי בְּהָ בִּימָמָא וּבְלַיְלָא,
דְכָתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם
וְלַיְלָה. וְכַתּוּב (יִרְמְיָה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
וְלַיְלָה וְגו' . תִּינַח בִּימָמָא, בְּלַיְלָא אֲמַאי. בְּגִין
דִּיָּהָא שְׂכִיחַ לְגַבִּי שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁלִים. כִּמְהָ
דְּלִית יוֹמָם כָּלִא לַיְלָא, וְלֹאֹ אוֹיָהוּ שְׁלִים,
אֵלָּא דָּא עִם דָּא, כִּף בְּעִי אוֹרִייתָא, לְאִשְׁתַּכְחָא
עֲמִיָּה דְּבִר נֶשׁ יוֹמָא וְלַיְלָא, לְמַהְוִי שְׁלִימוֹתָא
לְגַבִּי דְּבִר נֶשׁ יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָא אֲתָמַר, דְּעָקְרָא דְלַיְלָא, מִפְּלָגוֹתָא
וְאֵילָף. וְאָף עַל גִּבּ דְּפִלְגוּ קְדָמִיתָא